

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/39/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717202233
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5717202233.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejistrika, v spore žalobkyne: Mgr. Q. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXXX/XX, V. proti žalovanému: Provident Financial, s.r.o., so sídlom Mlynské nivy 49, Bratislava, IČO: 35 805 731, zastúpenému spoločnosťou De minimis, spol. s r.o., so sídlom Lovinského 22, Bratislava, IČO: 36 868 949, o neplatnosť zmlúv, na odvolanie žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 17Csp/9/2017-247 zo dňa 14. septembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 234,86 eur, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 98,78 %.

2) Pokiaľ išlo o petity, ktoré sa týkali určenia, že celé zmluvy sú neplatné, bezúročné a bez poplatkov, tak súd dospel k záveru, že nie je na takomto určení naliehavý právny záujem. Aj vzhľadom na to, že žalobkyňa požadovala vydanie bezdôvodného obohatenia, súd sa otázkou platnosti predmetných zmlúv zaoberal. Pokiaľ išlo o vydanie bezdôvodného obohatenia, žalovaný vzniesol námietku premlčania, pričom premlčanie sa netýkalo iba zmlúv s koncovkami 047 a 400, zvyšný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia bol premlčaný. Pri zmluve č. 570771047 zo dňa 31. 05. 2014 bolo preukázané, že bolo od nej odstúpené a strany si vrátili vzájomné plnenie. Zmluva č. 611107400 zo dňa 30. 03. 2015 bola vyhodnotená ako bezúročná a bez poplatkov, pričom ju žalobkyňa preplatila 234,84 eur. Nárokované finančné zadosťučinenie súd žalobkyni nepriznal, nakoľko nebola so svojim nárokom úspešná a ani nepreukázala žeby jej konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť ujmu.

3) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, čo do výroku, ktorým súd žalobe vyhovel. Súd porušil zásadu legality (v bode 37 odôvodnenia rozsudku). Poukázal na závery rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci sp. zn. C-42/15, s ktorými sa súd nevysporiadal. Takisto sa nevyjadril k povinnosti aplikovať eurokonformný výklad a poukázal aj na nepriamy účinok smernice. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4) Vo vyjadrení zotrval na dôvodoch svojho odvolania. Poukázal na to, že žalobkyňa neuvádza, z akých dôvodov by rozhodnutie súdu prvej inštancie malo byť nesprávne. Odvolanie považoval za nesprávne a účelové.

5) Žalobkyňa vo svojom odvolaní poukázala na to, že neboli splnené procesné podmienky. Rozhodnutie je arbitrálne, zjavne neodôvodnené, neprímerane prísne, nevyvážené a nezohľadňujúce argumenty žalobkyne. Uviedla články Ústavy SR, rozhodnutia ESĽP, ako aj Ústavného súdu SR. Súd odignoroval

rozsiahu judikatúru vnútroštátnych súdov, keď nepriznal zákonný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

6) Vo vyjadrení poukázala na to, že neuplynula 10-ročná premlčacia doba. Žiadala rozsudok zrušiť.

7) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

8) Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP), keď ani zo strany odvolateľov neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

9) Odvolanie žalovaného súd vyhodnotil ako nedôvodné. Odvolateľ mal za to, že zmluva o úvere mala náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, s ktorým názorom sa odvolací súd nemohol stotožniť, pričom bol toho istého názoru ako súd prvej inštancie o bezpoplatkovosti a bezúročnosti zmluvy č. 611107400 zo dňa 30. 03. 2015.

10) Pokiaľ išlo o rozhodnutie SD EÚ vo veci C-42/15 a výklad smernice 2008/48/ES, súd prvej inštancie správne uviedol, že Súdny dvor EÚ poskytuje výlučne výklad európskej legislatívy, nie vnútroštátneho práva, teda v danom prípade nevykladal zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a jeho relevantné ustanovenia (§ 9), ale smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS.

11) Smernica EÚ, ktorá bola zjavne implementovaná do nášho právneho poriadku nad jej rámec a v rozpore s ustanovením o úplnej harmonizácii, nemôže mať priamy účinok, teda zakladať práva a povinnosti priamo sporovým stranám - pôsobiť horizontálne. Teória a prax Súdneho dvora EÚ vychádza z premisy, že takáto situácia môže následne viesť k použitiu tzv. eurokonformného výkladu vnútroštátnej normy (tzv. nepriamy účinok smernice), ktorý má však svoje medze už judikované rovnako Súdny dvorom EÚ.

12) V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je rozsah nepriameho účinku smerníc spočívajúci v eurokonformnom výklade vnútroštátnej regulácie vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súdny dvor medze nepriameho účinku smernice prehľadne zhrnul vo veci Adeneler, C-212/04 zo 4. júla 2006, keď uviedol, že „povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity a nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva“.

13) Vzhľadom na explicitné znenie zákona č. 129/2010 Z. z. v časti povinnosti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, by súd, ak by po rozsudku C-42/15 vyložil toto ustanovenie eurokonformne tak, že zmluva nemusí obsahovať členenie splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne v otázke, kedy je zmluva o úvere bezúročná a bez poplatkov, doslova „zlomil“ vnútroštátne právo a toto vnútroštátne právo by nahradil smernicou EÚ (čo je postup typický pre priamy účinok). Nakoľko sa ale jedná o spory medzi jednotlivcami, priamy účinok smernice je vylúčený (teda môžeme uvažovať iba o účinku nepriamom) a naznačený postup nebude možný, pretože by sa jednalo o výklad práva contra legem.

14) Žiada sa uviesť, že výklad zákona č. 129/2010 Z. z. nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty. Pojem právnej istoty je v slovenskom Civilnom sporovom poriadku vyjadrený v článku 2 ods. 2 ako „stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo“. Ustálená judikatúra slovenských súdov podala (a aj podáva) stabilný výklad ustanovenia zákona ohľadom potreby štruktúrovania splátok úveru a jej prelomenie spôsobom, ktorý uvádzal odvolateľ, nie je prípustný. Na to, aby bolo možné vykladať zákon v súlade so smernicou, by bolo potrebné zákon č. 129/2010 Z. z. novelizovať a zosúladiť s textom smernice, inak by sa jednalo o výklad práva contra legem a bola by porušená zásada právnej istoty (k novelizácii zákona došlo s účinnosťou od 1.1.2018).

15) Aj odvolanie žalobkyne súd vyhodnotil ako nedôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené, a tým aj preskúmateľné. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobkyňou v odvolaní namietaných skutočností, je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne, zdôvodnené a zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobkyňa sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožnila, neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie zákon (CSP). Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe nemohol vyhovieť.

16) Súd prvej inštancie správne prihliadal na vznesenú námietku premlčania, ktorá skutočnosť mala za následok, že zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia iba z jednej zmluvy, ktorú vyhodnotil ako bezúročnú a bez poplatkov. Súd takto neodignoroval rozsiahlu judikatúru vnútroštátnych súdov ako namietala žalobkyňa, ale postupoval v zmysle zákonných hľadísk, ktoré mu ukladali prihliadať na premlčaciu dobu. Správne vysvetlil aj tú skutočnosť, že neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Pokiaľ išlo o posúdenie premlčacej doby a jej trvania, odvolací súd sa plne stotožnil s názorom prezentovaným v rozhodnutí súdu prvej inštancie, dodáva však, že pre aplikáciu 10-ročnej premlčacej doby musí existovať úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie, čo preukázané nebolo. V desaťročnej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, keby povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal. Podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu nie sú splnené a platí trojročná objektívna premlčacia doba aj v prípade, keď žalovaný získanie bezdôvodného obohatenia vôbec nezavinil. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je zodpovednosťou objektívnou. Žalobkyňa však žiadnym spôsobom nepreukázala, že by žalovaný mal úmysel k bezdôvodnému obohacovaniu sa vo vzťahu k plneniu vyplývajúcejmu zo zmlúv uzavretých medzi stranami konania, a že by tento existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia. V čase uzavretia zmluvy žalovaný mal v predmete podnikania uzatváranie zmlúv, ktorými poskytoval finančné prostriedky za účelom zisku. Štát žalovanému dovolil túto formu podnikania, preto žalovaný mohol očakávať určitý zisk. Až následne vývojom spotrebiteľského práva pod vplyvom Európskej únie a únijného práva dochádza ku kontrole spotrebiteľských vzťahov a uzatvorených zmlúv. Očakávanie zisku z dovoleného podnikania nemožno podradiť pod úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

17) Ak nebolo v konaní zo strany žalobkyne bez akýchkoľvek pochyb preukázané úmyselné konanie žalovaného pri získavaní bezdôvodného obohatenia, ktoré by malo vplyv na predĺženie objektívnej premlčacej doby z troch na desať rokov v zmysle ustanovenia § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie postupoval správne, ak zohľadnil ako relevantnú trojročnú objektívnu premlčaciu dobu.

18) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 2 CSP, nakoľko každá zo strán mala v konaní úspech iba čiastočný, preto súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

19) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).